

Министерски съвет

Портал за обществени консултации

(www.strategy.bg)

Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 10.06.2022 г. за условията и реда за финансиране на проекти по национални програми за младежта (обн., ДВ, бр. 48 от 2022 г., изм. и доп., бр. 15 от 2023 г.)

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 25.01.2024 г. - 08.02.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #8530-K

Област на политика: Архив - Младежка политика

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на младежта и спорта

Тип носител: Национално

Целта на промените е да се отстранят несъвършенствата и непълнотите в съществуващата нормативна уредба, както и да се прецизират разпоредбите с цел практическото им прилагане. Те са съобразени с приоритетите на националната политика за младежта, както и с отчетените потребности за усъвършенстване на процедурите и разширяване на възможностите за по-широк кръг бенефициери.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на младежта и спорта

Адрес: София, София - 1040, бул. Васил Левски № 75

Електронна поща: anticorruption@mpes.government.bg

Документи

надграждане, постигане на положителна промяна и намаляване на административната тежест на програмите . Въпреки това бихме искали да посочим някои от нашите притеснения по отношение на предложените текстове.

На първо място искаме да отбележим, че изборът за съкратен срок за обществено обсъждане не съответства на очакванията ни, подобни изменения и допълнения на единствените национални програми за финансиране на младежки дейности, да бъдат широко консултирани със заинтересованите страни. Основен принцип, изведен в Националната стратегия за младежта 2021- 2030 г е сътрудничеството и партньорството с представителите на младежките организации и младите хора. В случая, при изготвянето на проекта на настоящата наредба, нямаме информация, че Национален младежки форум, Обществения съвет по въпросите за младежта и Националния консултативен съвет по въпросите за младежта са били консултирани при разработване на документа. Това е довело и до наличието в проекта на поредица от текстове, които считаме, че не са в синхрон с желаното развитие на младежката политика в България.

Все още е много висок процента на отпадащите проектни предложения на етап "Административна оценка". Не е малък и броя на тези, които не преминават етап "Качествена оценка и финансово съответствие". Очаквахме да се обсъдят и предложат мерки за подобряване на тази ситуация, отчитайки спецификата на младежкия сектор. Такива в настоящото предложение не виждаме. Удължени срокове за подготовка на проектни предложения, предварителни индикативни графици за обявяване на процедурите, допълнителни програми за финансиране на младежки дейности, информационни кампании за възможностите и предварителни консултации за разработване на качествени проекти, биха имали положително влияние в тази посока.

Не сме съгласни, че предложението за разширяване на кръга допустими бенефициери сред общините с население над 10 хил. души и училища в общини с население над 15 хил. души, в случая е релевантно и предлагаме съответния текст да отпадне.

Считаме също, че наличието на външни експерти в комисията за оценяване на проекти е наложително и води до допълнителна прозрачност. Предложения в обратна посока разглеждаме като отстъпление в качеството на програмите.

Разглеждаме като лоша практика наличието на текстове, които позволяват орязване или редуциране на предложените от кандидатите бюджети. Считаме, че когато един проект е преминал административна и качествена оценка и тази оценка е достатъчно висока за да бъде класиран, то размерът на финансирането на допустимите дейности трябва да отговаря на заложеното от кандидата в бюджета на проекта, когато стойностите са съобразени с указанията в съответната програма и насоките за кандидатстване. Отхвърлянето от комисията, по неразбираеми и некомуникирани критерии, на допустими дейности и средства за изпълнението им, води до затруднения в изпълнението на цялостния проект и постигане на заложените индикатори. В тази връзка предлагаме в текста на проекта т. 4, ал. 12 на Чл. 11. да отпадне.

С уважение,

Йордан Дянков

Международен Комисар на Организация на българските скаути

Автор: Петър Бодуров (08.02.2024 17:42)

Относно: Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 10.06.2022 г. за условията и

Фондация "Подобри" е организация, работеща с млади хора на територията на Област Шумен. Създадена през 2019 с цел да подпомага създаването на по-добра среда и повече възможности за младите хора в Шуменския регион, за последните 4 години се превърна във водеща организация работеща със и за младите хора, както и като основен двигател на положителна промяна на местно ниво.

Нашето разбиране е, че програмите за младежи, трябва да бъдат достъпни, разбираеми и с облекчени условия. Важно е младите хора да се фокусират върху идеите, резултатите и изпълнението, а не в подготовката попълването на десетки декларации и отчетни бланки.

В тази връзка приветстваме инициативата на министерството за промяна на нормативната уредба по отношение на програмите, като намираме голяма част от предложенията, като решения на някои от споменатите по-горе слабости. Въпреки това, някои от предложенията за изменения за нас са нерелевантни, спрямо основната рамка, на която стъпва и се развива младежката политика в България.

Бихме искали да направим следните коментари и предложения по отношение на предложените изменения:

1. Спрямо разширяването на кръга допустими кандидати сред общините с население над 10 хил. души и училища в общини с население над 15 хил. души.

Считаме, че тази промяна ще даде възможност на големите общини с развит капацитет и с бюджет за младежка политика, да кандидатстват и печелят проекти за сметка на малки общини и населени места, които тази програма е една от малкото възможности, които им позволява реализирането на каквато и да била младежка политика. Заявяваме това, следвайки и нашия опит на организация, която работи както в областен център - гр. Шумен, така и в населени места с под 10 000 жители - в гр. Велики Преслав и гр. Каспичан. И докато Шумен има бюджет за младежка програма и бюджет от над 70 000 лв. и експертно звено по темата, то във Велики Преслав и Каспичан нямат такива възможности, което води до липса на каквато и да било целенасочена младежка политика там.

Взимайки предвид изложеното, се противопоставяме на идеята за разширяване на кръга бенефициери и предлагаме отпадането на т. 1 от §2 от Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1.

2. Промяна на условието за задължително участие на външни експерти в експертните комисии за оценка на проектните предложения

Аргумента за промяна, че външните оценители ще струват скъпо и няма предвидени административни средства за тях, считаме за много неубедително.

Използването на външни оценители ще гарантира прозрачността на процедурата и ще осигури нужния капацитет за оценка на проектно-предложенията. По този начин и самото министерство ще може да обезпечи напълно безпристраничното протичане на оценката.

Тази практика се използва вече от много Европейски и национални програми, които искат да гарантират максимална безпристраничност, прозрачност и категоричност в оценките на различните проектни предложения. Такива примери са програмите Еразъм+, Европейски корпус за солидарност, програмата „Мисия: възможна“ се осъществява в рамките на проекта „Building an Inclusive Resilient Democratic Society in Bulgaria“ (BIRDS in BG) и много други.

В заключение предлагаме отпадане на т. 1 от §16 от Наредбата за изменение и допълнение на Наредба №1 и запазване участието на външни експерти в комисията за оценка.

Петър Бодуров,

Председател на УС на фондация "Подобри", гр. Шумен

Автор: Репа Atanasova (08.02.2024 15:14)

Становище относно предложените изменения и допълнения към Наредба № 1 от 10.06.2022 г.

Становище относно предложените изменения и допълнения към Наредба № 1 от 10.06.2022 г. за условията и реда за финансиране на проекти по национални програми за младежта:

1/ Относно разширяване на обхвата на бенефициерите. Нашето мнение е, че общините и училищата имат и други източници за финансиране на различни инициативи. Основен приоритет на Националните програми следва да бъде

развитието и подкрепата на организации, работещи с и за младите хора.

2/ Препоръчваме да бъде направен анализ, в който да бъдат разгледани и актуализирани работните ставки и ограниченията в часовете за труд на експертите. Това ще помогне на организациите, като ще им осигури по-голяма гъвкавост при наемането на висококвалифицирани експерти, с готовност за пътуване и провеждане на дейности, особено в малките населени места. Същото може да има положително въздействие и по отношение на броя подадени проектни предложения.

3/ Съгласни сме с предложението на колегите за по-широко популяризиране на програмите за младежите. По-голямата видимост ще привлече повече участници и ще увеличи възможностите за успешно изпълнение на проектите. Публикуването на ясен и предвидим график, който има по-дълъг срок за подготовка на проекти ще улесни участието на заинтересованите страни и ще повиши броя на качествените проектни предложения.

4/ Подкрепяме запазването на възможността за привличане на външни експерти в комисията за оценяване на проекти. Техният професионален опит и независимост могат да осигурят обективно и качествено оценяване на предложенията.

5/ Приветстваме идеята за разработване на нови програми за младежки организации, които да допълнят вече съществуващите. Това ще разнообрази възможностите за участие и развитие на младежките инициативи.

Стремежът за намаляване на административната тежест е похвален.

Поздрави,

Екипът на

Фондация „Дигитален свят ПроХюмън“, гр. София

Автор: Marin Ivanov (07.02.2024 17:19)

Становище на Асоциацията на Обединените Европейски Студенти (AEGEE-Sofia)

Здравейте,

Мнението на Асоциацията на Обединените Европейски Студенти (AEGEE-Sofia) рефлектира становището на Национален Младежки Форум. Нашето резюмирано мнение е, че:

Тъй като липсва очакваният голям интерес към младежките програми, промяната на наредбата се опитва да разшири кръга потенциални кандидати и да могат да участват всички училища и всички общини, без значение от населението в общината.

Ние смятаме, че това е твърде изкуствено разширение, и не бива да отнемаме фокуса от младежките организации, защото това са национални програми за младежки дейности. Тоест следва младежките организации да пишат проекти по тях, не някой друг.

За малките общини и училища в общини е направен компромис, защото се предполага, че няма достатъчно активни младежки организации - Но от друга страна, досега само една община е кандидатствала, и нула училища.

Вместо разширението на потенциалните кандидати, препоръчваме:

- да се популяризират програмите по-обширно, защото повече хора ще кандидатстват с проекти, ако знаят за тях;

- от по-рано да се знае графикът за двете програми, за да може кандидатите да планират проектните си предложения качествено;

- да се създадат нови програми, в допълнение към съществуващите;

- да не се премахва привличането на външни експерти в комисията за оценяване на проекти - част от парите от програмата (или парите, спестени от проекти, които не биха били одобрени след правилната експертна оценка) биха могли да отидат за заплащането и обучението на такива експерти, за облекчение на работата на останалия екип, както и за по-добър контрол и прозрачност на взетите решения и одобрените проекти.

Отделно от тези препоръки, поздравяваме ви и ви подкрепяме в стремежа да намалите административната тежест при подаване на проектните предложения - смятаме, че това е важна стъпка в правилната посока!

Поздрави,

Марин Иванов, председател на Асоциацията на Обединените Европейски Студенти (AEGEE-Sofia)

Автор: Мирослав Цеков (06.02.2024 09:47)

Становище на Национален младежки форум - част 4

Тази практика е широко разпространена в други програми на национално (Национален фонд „Култура“) и международно (Еразъм+ и Европейски корпус за солидарност) ниво.

Аргументи в подкрепа на нуждата за допълнителен административен контрол и повишаване на прозрачността могат да бъдат намерени в практиката, като

Национален младежки форум е изтъквал слабости на ниво оценка на проектите предложения нееднократно в свои становища.3 4

Същото се потвърждава и от доклад на Агенцията за държавна финансова инспекция
със сигнатура No ДИД1СФ-5/21.03.2023:

“Установени са несъответствия с изискванията на Наредба No5 от 11.08.2016 г. за условията и реда за финансовото подпомагане на проекти по национални програми за младежта, както и с изискванията на утвърдените от министъра на младежта и спорта Програма за изпълнение на младежки дейности по чл. 10а от Закона за хазарта (ЗХ) за 2022 г. (Програмата) и Указания за разработване, изпълнение и отчитане на проекти по Националната програма за изпълнение на младежки дейности по чл. 10а от ЗХ за 2022 г.(Указанията), поради което проектите предложения, представени от шест от кандидатстващите организации, е следвало да отпаднат на Етап 1 – Административно съответствие, и да не се финансират от министерството. Въпреки това, проектите предложения са одобрени, сключени са договори с организациите и същите са финансирани със сума в общ размер на 584 747,62 лева.”

С оглед на изложеното настояваме за отпадане на т. 1 от §16 от Наредбата за изменение и допълнение на Наредба No1 и запазване на задължителното участие на външни експерти в комисията за оценка.

5. Липса на предвидимост в процедурите по националните програми за младежта

Към момента не съществува ясно обособен график за публикуване на обявите за набиране на проектни предложения по двете национални програми за младежта, каквато е практиката в редица подобни случаи като Еразъм+ и Европейски корпус за солидарност, Европейската младежка фондация към Съвета на Европа и др. Това не създава необходимата предвидимост и пречи на планирането и подготовката на качествени проектни предложения, особено в случай на съвпадане на публикуване на поканата с друга такава по споменатите по-горе програми.

Поради това предлагаме създаване на нова ал. 4 в чл. 8 от Наредбата (§5 от Наредбата за изменение и допълнение) със следния текст:

(4) В срок до 30 дни от приемане на Закона за държавния бюджет Министерство на младежта и спорта публикува на Националната информационна система индикативен график на процедурите за кандидатстване по националните програми за младежта за съответната бюджетна година.

В заключение намираме голяма част от предложените промени като положителни и надграждащи настоящите текстове на Наредба No1. Надяваме се също така, че предложенията, изложени в т. 1, 3, 4 и 5 от настоящото становище ще бъдат взети предвид, като настояваме за по-задълбочен анализ и дискусия преди предприемането на стъпки в посока разширяване на кръга допустими бенефициенти

по програмите (т. 1).

Обръщаме внимание, че редица от целите, изложени в мотивите към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба No1, могат да бъдат постигнати само от комбинация между част от предложените промени и практически мерки за ангажиране и инвестиция в капацитета на заинтересованите страни (най-вече младежките организации), активно популяризиране на националните програми и възможностите за кандидатстване по тях, разширяването на инструментариума и създаването на нови тематични програми и поддържането на постоянен диалог и сътрудничество с потенциалните бенефициери.

Национален младежки форум в качеството си на Национален младежки съвет и в контекста на подписания Меморандум за сътрудничество остава насреща да подпомага осъществяване на този диалог, както и да подкрепя усъвършенстването и популяризирането на програмите.

Автор: Мирослав Цеков (06.02.2024 09:43)

Становище на Национален младежки форум - част 3

2. По отношение на облекчаването на административните изисквания за партньорите и подобряване на процедурите за администриране на програмите и взаимодействие с кандидатите

Намираме предложените промени по отношение на облекчаването на административните изисквания за партньорите и процедурите за администриране на програмите за положителни и надграждащи досегашните текстове на Наредбата. Считаме, че те ще дадат допълнителна възможност на организациите да участват в процедурите по програмата, но подчертаваме необходимостта същите да бъдат подкрепени и от практически мерки за популяризирането на програмите, повишаване на капацитета на организациите и насърчаване на кандидатстването по тях.

3. По отношение на излъчените от Обществения съвет наблюдатели - чл. 11, ал. 4

Настоящият текст не решава едни от основните въпроси по отношение на наблюдателите на комисията, а именно:

- Процедурата за техния избор от страна на Обществения съвет;
- Обхватът и същността на тяхното наблюдение, включително редът за достъп до документи, за да могат да си съставят пълноценно мнение за работата на комисията;
- Механизмът за предоставяне на обратна връзка (докладване) от наблюдението на представителите в Обществения съвет.

Изречение 3-то от чл. 11, ал. 4 съдържа твърде общ текст, който очертава ясно параметрите на наблюдението по време на работата на комисията: "Наблюдателите не се намесват по никакъв начин в работата на комисията, вкл. не предоставят консултации и не оказват влияние за вземане на определено решение"

Считаме, че следва да се предвиди ясен ред, по който наблюдателите да могат да си съставят пълноценно мнение за работата на комисията, като се регламентира дали и до каква степен имат достъп до документите, разглеждани в рамките на процедурата, какви са задълженията им за конфиденциалност в периода до приключване на процедурата, каква обратна връзка предоставят на членовете на Обществения съвет и др.

Поради това предлагаме изречение 3-то от чл. 11, ал. 4 да отпадне и да се създаде нова ал. 14 със следния текст:

(14) Условието и реда на участие на наблюдателите по чл. 11, ал. 4 се регламентират във Вътрешните правила за администриране на националните програми за младежта.

4. Включване на външни експерти в експертните комисии за оценка на проектните предложения

Аргументирането на промените по отношение на включването на външни експерти оценители с липсата на предвидени административни средства за тяхното обезпечаване намираме за неубедително и необосновано.

Следва да се имат предвид и първоначалните мотиви, изложени към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба No1, за предвиждането на задължително участие на външни експерти оценители:

“По този начин ще се постигне сигурност при обезпечаването на необходимия ресурс от външна експертиза в процеса на селекция и оценка на проектните предложения по Програмата. Това ще допринесе за ефективното прилагане на принципите за добро управление на публичния ресурс, като се осигурят по-високи гаранции за надеждност, безпристрастност и повишен контрол при разпределението на финансовите средства за дейности в подкрепа на младите хора в страната”

Автор: Мирослав Цеков (06.02.2024 09:37)

Становище на Национален младежки форум - част 2

Няма информация и за проведени информационни дейности за популяризирането на възможностите за кандидатстване на общини и училища от малки населени места. Същевременно през последните 4 години, въпреки увеличаването на средствата по програмите (в частност тези по НПМД по чл. 10а от Закона за хазарта) ежегодно намалява броят на подадените проектни предложения.

Тревожен е и броят отпадащи проектни предложения на етап “Административна оценка” както и тези, които не преминават етап “Качествена оценка и финансово съответствие” - често над 50%. През 2022 г. от 72 предложения по НПМ 44 не преминават двата етапа. Сходна е ситуацията в рамките на процедурите през 2021 г. - в първата 30 от 58 предложения отпадат при едната, а 61 от 71 предложения при

другата процедура. При НПИМД картината е сходна.

Следва да се направят няколко уточнения по отношение на нормативната уредба, регулираща държавната политика за младежта:

На първо място - "Развитието на младежките организации се насърчава и подпомага чрез национални, областни, общински, европейски и международни програми и проекти", както е посочено в чл. 21 от Закона за младежта. Този текст се явява пряко прилагане на два от основните принципа, прокламирани в чл. 3 на Закона:

- 5. (доп. - ДВ, бр. 61 от 2022 г., в сила от 2.08.2022 г.) гарантиране на диалог и участие на младежите при формирането на политиката за младежта на местно, регионално и национално ниво;

- 6. свобода на сдружаване на младежите, свобода на младежките инициативи, самоуправление на младежките организации;

Освен това, в изпълнение на принципа за децентрализация на политиката за младежта, изведен в чл. 3, т. 7 Законът предвижда ясна рамка за осъществяване на политиката за младежта на местно ниво, регламентирана в чл. 13-16. В този смисъл, считаме, че за осъществяването на политиката на местно ниво следва да се насърчава осигуряването на целеви бюджет в рамките на съответната община, а не заместването му със средства от централния бюджет.

Следва да се отбележи, че и в момента училищата разполагат с голям набор от национални програми, оперирани от Министерство на образованието и науката (21 за 2023 г.), в които са включени и цели и мерки, сходни и припокриващи се с политиката за младежта. В тази връзка, преди разширяване на обхвата на бенефициерите по отношение на училищата следва да се направи ясен анализ и демаркация с оглед осигуряване на ефективност и ефикасност на програмите.

Подчертаваме, че младежките програми следва да провеждат целенасочена политика, която да не създава условия за изземване на възможностите за развитие и функциите на младежките организации от страна на други потенциални (и по-устойчиви) бенефициери, а напротив - да създава среда за развитие и приобщаване на младежките организации и да насърчава партньорства с образователните институции.

В заключение липсата на задълбочен анализ за причините за намаляване на подадените проектни предложения и на мерки за популяризиране на съществуващите възможности сред настоящите допустими бенефициери не успяват да мотивират предложената промяна.

Считаме, че основен приоритет на националните програми за младежта следва да бъде развитието и подкрепата на младежки организации и организации работещи със и за млади хора. Поради това намираме предложената промяна по-скоро като механичен опит за увеличаване на броя постъпващи проектни предложения и компенсиране на липсващите мерки в подкрепа на младежките организации бенефициери по програмата, както и липсата на разширяване на инструментариума

в полето на политиките за младежта (за справка - в периода след юни 2023 г. са обявени над 10 програми за финансиране на спортни дейности за 2024 г. при нито 1 нова в областта на младежките политики).

С оглед на изложените аргументи, категорично се противопоставяме на идеята за разширяване на кръга бенефициери и предлагаме отпадането на т. 1 от §2 от Наредба за изменение и допълнение на Наредба No 1.

Автор: Мирослав Цеков (06.02.2024 09:19)

Становище на Национален младежки форум - част 1

Национален младежки форум в качеството си на Национален младежки съвет на Република България има дългогодишна и последователна позиция^{1 2} по отношение на нуждата от подобрене при изпълнението на Националните програми за младежта и

облекчаването на условията и реда за финансиране на проекти по тях.

В тази връзка приветстваме инициативата за подобряване на нормативната уредба по отношение на програмите, като намираме сред предложенията решения на някои от идентифицираните и от нас слабости. Въпреки това, считаме някои от предложенията за изменения за ирелевантни на фундаменталните ценности и приоритети, върху които стъпва и се развива младежката политика в България. Наблягаме и на това, че промените по отношение на системата и инструментите за осъществяване на политиката за младежта предполагат определена последователност, да се случват след внимателен анализ, да бъдат подкрепени и аргументирани с актуални данни и най-вече да бъдат пълноценно обсъдени със съответните заинтересовани страни. (Най- малко в рамките на Обществения съвет по въпросите за младежта и Националния консултативен съвет по въпросите за младежта към Министъра на младежта и спорта.)

Бихме искали да направим следните коментари и предложения по отношение на предложените изменения:

1. По отношение на §2 и разширяването на кръга допустими бенефициери сред общините с население над 10 хил. души и училища в общини с население над 15 хил. души.

На първо място следва да се отбележат мотивите при включването на общини и училища, като допустими бенефициери в обхвата на Националните програми за младежта, които са изложени в мотивите към първоначалните текстове на Наредба No1 при изработването ѝ през 2022 г., а именно:

- “Неравномерно и непропорционално разпределение на финансовата подкрепа за младежки дейности в отделните населени места в страната”
- “Недостиг на доставчици на услуги за младите хора в малките населени места и селските райони”

Както се вижда и от текста на мотивите (Приложение No1), водещ е вторият, който се базира на презумпцията, че в по-малките населени места рядко има наличие на младежки организации, които биха могли да кандидатстват по програмите. От въвеждането на тази възможност, не е проучван интересът на общините и училищата по отношения на двете съществуващи програми. От публикуваните документи във връзка с проведените процедури през 2022 и 2023 г. се вижда информация за 1 кандидатствала община през 2023 г. и няма сведения за кандидатствали училища.

История

Начало на обществената консултация - 25.01.2024

Приключване на консултацията - 08.02.2024

Справка за получените предложения - 18.04.2024

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)